

VALSTYBINĖ VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS TARNYBA

VALSTYBINĖS VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS TARNYBOS KOMISIJA

NUTARIMAS

**BYLOJE DĖL SANDOZ PHARMACEUTICALS D.D. FILIALO LIETUVOS
RESPUBLIKOS REKLAMOS ĮSTATYMO PAŽEIDIMO**

2016-02-04 Nr.12R-16

Vilnius

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, susidedanti iš l. e. Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos direktoriaus pavaduotojos pareigas Neringos Baronienės (Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisijos pirmininkė), Ekonominių interesų departamento direktoriaus Mareko Močiulskio, Nesąžiningos komercinės veiklos ir reklamos skyriaus vedėjos Mildos Deimantės bei Teisės skyriaus vedėjos Audronės Kaušylienės,

sekretoriaujant Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos Nesąžiningos komercinės veiklos ir reklamos skyriaus vyriausiajai specialistei Ievai Raguckaitei,

dalyvaujant Vilniaus valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (toliau – Tarnybos) (*duomenys neskelbtini*), dalyvaujant Sandoz Pharmaceuticals d.d. filialo įgaliotai atstovei (*duomenys neskelbtini*),

vadovaudamasi Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 3 punktu, bylų nagrinėjimo posėdyje išnagrinėjo bylą pagal Tarnybos 2015-12-11 Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo pažeidimo protokolą Nr. 69RIP-45 (toliau – Protokolas) dėl Sandoz Pharmaceuticals d.d. filialo (įmonės kodas 300582564, adresas – Šeimyniškių g. 3A, Vilnius) reklamos naudojimo reikalavimų nesilaikymo.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija n u s t a t o

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba 2015-12-16 gavo Tarnybos 2015-12-15 raštu Nr. 69D1-(69.5)-1546 persiustą Protokolą dėl Sandoz Pharmaceuticals d.d. filialo reklamos naudojimo reikalavimų nesilaikymo.

Tarnyba Protokole nustatė, kad Sandoz Pharmaceuticals d.d. filialas, reklamuojant maisto papildą „Linex forte“ nepateikė privalomos pateikti nuorodos „Maisto papildas“.

Tarnyba Protokole nustatė, kad minėta reklama buvo skleidžiama reklaminėje juostoje interneto tinklalapyje www.delfi.lt, laikotarpiu nuo 2015-10-29 iki 2015-11-09.

Tarnyba Protokole nustatė, kad Sandoz Pharmaceuticals d.d. filialas tuo pažeidė Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio 4 dalies nuostatą.

Protokole nustatyta, kad Sandoz Pharmaceuticals d.d. filialas nurodė, jog su pažeidimu sutinka, jis įvyko dėl žmogiškojo faktoriaus, taip pat, kad imsis priemonių, kad tai nepasikartotų ateityje.

Tarnyba Protokole nustatė, kad Sandoz Pharmaceuticals d.d. filialas Lietuvos Respublikos reklamos įstatymą pažeidė pirmą kartą.

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba 2016-01-15 gavo Sandoz Pharmaceuticals d.d. filialo prašymą atidėti bylos nagrinėjimo posėdį 2016-02-04.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija 2016-02-04 posėdyje iš klausė bylos nagrinėjimo proceso dalyvių paaiškinimus.

Tarnybos įgaliota atstovė nurodė, jog bendrovė platina prekinio ženklo „Linex“ produktus - vieni produktai yra vaistiniai preparatai, o kiti produktai - maisto papildai, kurie skiriasi tik žodžiu „forte“, žymimu šiek tiek mažesniu šriftu. Tarnybos įgaliota atstovė nurodė, kad šiuo atveju privaloma nuoroda „Maisto papildas“ buvo labai svarbi, jog vartotojai galėtų atskirti, ar reklamuojamas produktas yra vaistinis preparatas, ar maisto papildas.

Sandoz Pharmaceuticals d.d. filialo įgaliota atstovė nurodė, jog Sandoz Pharmaceuticals d.d. filialas platina 3 prekinio ženklo „Linex“ produktus iš kurių vienas yra maisto papildas. Sandoz Pharmaceuticals d.d. filialo įgaliota atstovė nurodė, jog bendrovė stengiasi visada laikytis Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo nuostatų. Sandoz Pharmaceuticals d.d. filialo įgaliota atstovė nurodė, jog bendrovėje yra sukurta sistema, pagal kurią darbuotojas turi įkelti reklamos pavyzdinį maketą į specialiai sukurtą platformą, tuomet reklamą vertina daug atsakingų darbuotojų ir tik su jų pritarimu, reklama yra viešinama. Sandoz Pharmaceuticals d.d. filialo įgaliota atstovė nurodė, kad vyko šios reklamos maketo pakeitimai ir nauja darbuotoja padarė klaidą, dėl ko ir įvyko šis pažeidimas. Sandoz Pharmaceuticals d.d. filialo įgaliota atstovė nurodė, jog darbuotoja pripažįsta ir gailisi dėl šio pažeidimo.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisijai paklausus, ar šios reklamos skleidimo laikotarpis buvo 2015-10-29 iki 2015-11-09, t.y. kaip užfiksuota Protokole, Sandoz Pharmaceuticals d.d. filialo įgaliota atstovė atsakė teigiamai bei pažymėjo, kad visose kitose skleistose šio maisto papildas reklamos privaloma nuoroda „Maisto papildas“ buvo pateikta.

Ištyrusi bylos aplinkybes, pateiktus rašytinius įrodymus, išklausiusi bylos nagrinėjimo proceso dalyvių paaiškinimus, Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija
k o n s t a t u o j a

1. Dėl nagrinėjamos informacijos pripažinimo reklama

Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 2 straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad reklama – bet kokia forma ir bet kokiomis priemonėmis skleidžiama informacija, susijusi su asmens ūkine komercine, finansine ar profesine veikla, skatinanti įsigyti prekių ar naudotis paslaugomis, įskaitant nekilnojamojo turto įsigijimą, turtinių teisių ir įsipareigojimų perėmimą.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2005-09-29 nutarime „Dėl Lietuvos Respublikos Farmacinės veiklos įstatymo 17 straipsnio (2002-06-04 redakcija) 4 dalies atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ pažymėjo, kad „prekių ar paslaugų reklama – nesvarbu, ar ši veikla yra atlygintina, ar ne – visuomet yra tiesiogiai arba netiesiogiai siekiama skatinti naudoti tam tikras prekes ar naudotis tam tikromis paslaugomis“.

Atkreiptinas dėmesys, jog reklamos požymis, išskiriantis reklamą iš kitų informacijos rūšių, yra siekis daryti asmenims poveikį jiems renkantis naudotis tam tikromis paslaugomis, skatinti juos elgtis tam tikru būdu. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2005-09-29 bylos Nr. 15/02 nutarime nurodė, kad „įstatymuose pateikiami nevienodi reklamos apibrėžimai. Tačiau visuose minėtuose teisės aktuose nurodomas svarbiausias reklamos požymis – reklama yra informacija, kuria siekiama padėti parduoti arba skatinti įsigyti prekes ar naudotis paslaugomis.“ Įstatymuose bei suformuotoje teismų praktikoje kaip esminis reklamos požymis, išskiriantis ją iš kitos informacijos, yra įtvirtintas specialus jos tikslas - daryti įtaką ekonominei elgsenai.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, jog siekiant nustatyti, ar informacija gali būti vertinama kaip reklama, turi būti konstatuotas skatinimo tikslas, t.y. turi būti nustatyta, kad ši informacija yra ar gali būti reikšminga vartotojui, priimant sprendimą dėl produkto įsigijimo, ir tokiu būdu ja siekiama daryti įtaką ekonominei elgsenai, skatinant jį naudotis tam tikromis prekėmis ar paslaugomis ar atsisakyti tam tikrų prekių (paslaugų) naudojimo.

Taigi, įstatymuose bei teismų praktikoje suformuoti du esminiai reklamos požymiai: 1) informacija turi būti susijusi su asmens ūkine komercine, finansine ar profesine veikla, 2) pateikiama informacija turi skatinti įsigyti prekių ar naudotis teikiamomis paslaugomis. Iš byloje pateiktos informacijos matyti, Sandoz Pharmaceuticals d.d. filialo maisto papildas „Linex forte“

reklama, kuri buvo skleidžiama reklaminėje juostoje interneto tinklalapyje www.delfi.lt, laikotarpiu nuo 2015-10-29 iki 2015-11-09, yra susijusi su Sandoz Pharmaceuticals d.d. filialo veikla ir skatina vartotojus įsigyti maisto papildą „Linex forte“, taigi atitinka Lietuvos Respublikos reklamos įstatyme įtvirtintą reklamos sąvoką.

2. Dėl Sandoz Pharmaceuticals d.d. filialo skleistos reklamos atitikties Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio 4 reikalavimams

Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad maisto papildų reklamoje privalo būti nuoroda „Maisto papildas“.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, kad Lietuvos higienos normos HN 17:2010 „Maisto papildai“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. V-432, 4 punkte įtvirtintas maisto papildas apibrėžimas, kuris nustato, jog maisto papildas - maisto produktas, skirtas papildyti įprastą maisto racioną ir kuris vienas arba derinyje su kitomis medžiagomis yra koncentruotas maistinių ar kitų medžiagų, turinčių mitybinį arba fiziologinį poveikį, šaltinis.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, kad Sandoz Pharmaceuticals d.d. filialas platina 3 prekinio ženklo „Linex“ produktus, iš kurių 2 produktai yra vaistiniai preparatai, o vienas yra maisto papildas „Linex forte“, todėl privalomos nuorodos „Maisto papildas“ nepateikimas galėjo vartotojus suklaidinti, kuriai produktų grupei (vaistinis preparatas ar maisto papildas) priklauso produktas „Linex forte“.

Atsižvelgiant į tai, jog Sandoz Pharmaceuticals d.d. filialas reklaminėje juostoje interneto tinklalapyje www.delfi.lt skleidė maisto papildas „Linex forte“ reklamą, tačiau reklamoje nepateikė nuorodos „Maisto papildas“, Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija daro išvadą, kad bendrovė nepateikė privalomos pateikti informacijos.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta aukščiau, Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija konstatuoja, kad Sandoz Pharmaceuticals d.d. filialas pažeidė Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio 4 dalies nuostatą.

3. Dėl Sandoz Pharmaceuticals d.d. filialui taikytinų sankcijų

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 24 straipsnio 5 dalimi, skiriamos baudos dydis nustatomas pagal mažiausios ir didžiausios baudos vidurkį ir atsižvelgiant į šio straipsnio 7 ir 8 dalyse nustatytas atsakomybę lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes, pažeidimo pobūdį, pažeidimo trukmę ir mastą.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, vertindama pažeidimo pobūdį, atsižvelgė į tai, kad Sandoz Pharmaceuticals d.d. filialas maisto papildas „Linex forte“ reklamoje nepateikė privalomos pateikti nuorodos „Maisto papildas“ bei į tai, jog bendrovė platina prekinio ženklo „Linex“ produktus ir vaistinius preparatus ir maisto papildus, kurie reklamoje (taip pat ant maisto papildų pakuotės) skiriasi tik žodžiu „forte“, žymimu šiek tiek mažesniu šriftu. Atsižvelgiant į tai privalomoji nuoroda „Maisto papildas“ buvo itin svarbi, jog vartotojai galėtų atskirti, ar reklamuojamas produktas yra vaistinis preparatas, ar maisto papildas, o informacijos nenurodžius galėjo suklaidinti vartotojus, kuriai produktų grupei (vaistinis preparatas ar maisto papildas) priklauso produktas „Linex forte“. Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, vertindama pažeidimo mastą, atsižvelgė į tai, kad Sandoz Pharmaceuticals d.d. filialas maisto papildas „Linex forte“ reklamą skleidė reklaminėje juostoje interneto tinklalapyje www.delfi.lt, taigi buvo pasiekiami ne regioniniu, o nacionaliniu mastu. Atsižvelgta į tai, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2011-08-11 nutartimi Nr. A492-2642/2011 konstatavo, jog informacija internete yra prieinama žymiai didesnei daliai vartotojų negu spausdintuose leidiniuose, todėl pažeidimo mastas turi būti vertinamas kaip didelis.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, vertindama pažeidimo trukmę, atsižvelgė į tai, kad Sandoz Pharmaceuticals d.d. filialas maisto papildo „Linex forte“ reklama buvo skleidžiama laikotarpiu nuo 2015-10-29 iki 2015-11-09.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija lengvinančia aplinkybe laiko tai, kad Sandoz Pharmaceuticals d.d. filialas nutraukė teisės aktų neatitinkančios reklamos skleidimą.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija sunkinančių aplinkybių byloje nenustatė.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 24 straipsnio 1, 5 bei 7 dalimis, n u t a r i a

už Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio 4 dalies pažeidimą skirti Sandoz Pharmaceuticals d.d. filialas **500** eurų baudą.

Nutarimas per 30 kalendorinių dienų nuo nutarimo priėmimo dienos gali būti apskūstas teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Kreipimasis į teismą nesustabdo nutarimo vykdymo, jeigu teismas nenustato kitaip.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisijos paskirta bauda sumokama į Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą Nr. LT24 7300 0101 1239 4300, esančią banke „Swedbank“, AB (banko kodas 73000, SWIFT kodas HABALT22, lėšų gavėjas Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, įmonės kodas 188659752), kodų sąrašo „Kitos baudos“ skyriaus „Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos skirtos baudos 6780“ eilutę.

Direktorius

Feliksas Petrauskas